On dördüncü yüzyılda Temasek ve Singapura: arkeoloji ve vakayiname

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Yazılı kaynaklar: Çince, Cava dili ve Malayca

Adanın 1819 öncesi tarihi üç tür yazılı kanıta dayanır: Çin seyahat ve coğrafya literatürü, Cava saray şiiri ve Malay tarih geleneği. Her birinin kendi bakış açısı ve kendi sınırları olduğundan, on dördüncü yüzyıl Singapur'una ilişkin bugünkü anlayış, bu kaynakların birlikte okunmasına ve arkeolojik bulgularla karşılaştırılmasına dayanır.

En önemli Çin kaynağı, 1330 dolaylarında Nanyang'da seyahat eden ve anlatısını on dördüncü yüzyılın ortalarında tamamlayan tüccar-seyyah Wang Dayuan'ın *Daoyi Zhilüe* ("Ada Barbarlarına Dair Kısa Anlatı") adlı eseridir.[1] Wang, Temasek adının Çince karşılığı olan Danmaxi adını verdiği bir yeri tasvir etmiş ve burada iki bölgeyi birbirinden ayırmıştır. Birincisi Longyamen, yani "Ejderha Dişleri Kapısı", gemilerin içinden geçtiği iki tepe arasındaki bir boğazdı. İkincisi Banzu ise bir tepe üzerinde tüccarların yaşadığı bir yerleşimdi.[2]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Wang'ın anlatısı bu iki bölgeyi keskin biçimde karşı karşıya koyar. Longyamen hakkında, Batı Okyanusları'ndan dönen gemilerin iki ila üç yüz tekneyle saldıran korsanlarla karşılaşabileceği uyarısında bulunmuştur. Banzu hakkında ise sakinlerinin dürüst tüccarlar olduğunu, saçlarını kısa kestiklerini, altın brokarlı atlastan sarık ve kırmızı giysiler giydiklerini yazmıştır.[3] Banzu genellikle Fort Canning Tepesi bölgesiyle, Longyamen ise bugünkü Keppel Limanı yakınındaki liman batı girişiyle özdeşleştirilir.[4] Wang ayrıca yerel ürünler arasında laka ağacı ve kalay bulunduğunu, sakinlerin Quanzhou'dan gelen Çinli tüccarlarla ticaret yaptığını kaydetmiştir.[5]

Wang'ın metni siyasi açıdan önemli bir ayrıntı daha içerir. Temasek'in Siyamlıların saldırısına uğradığını ve şehrin kuşatmaya bir ay boyunca direndiğini bildirmiştir.[6] Bu olay, yerleşimin anakaradaki bir gücün dikkatini çekecek kadar değerli ve kendini savunabilecek kadar güçlü olduğunu gösterir. Aynı zamanda daha büyük komşular arasındaki konumunun ne kadar kırılgan olduğunu da ortaya koyar.

Cava kaynağı, doğu Cava'daki Majapahit krallığını övmek için 1365'te yazılmış bir saray şiiri olan *Nagarakretagama*'dır. Şiir, Tumasik'i şairin Majapahit'e tabi saydığı topraklar arasında sayar.[7] Saray şiiri iddiaları kaydeder. Bu nedenle liste, Majapahit'in fiilî kontrolünden çok emellerini yansıtır. Bununla birlikte yerleşimin, takımadaların en güçlü devletinin başkentinde adıyla bilindiğini ve üzerinde hak iddia etmeye değer görüldüğünü doğrular.

Üçüncü kaynak Malay tarih geleneğidir. Bu geleneğin başında, on beşinci ve on altıncı yüzyıllarda yazılmış ve on yedinci yüzyılın başında gözden geçirilmiş, Malakka hanedanına ait bir saray vakayinamesi olan *Sejarah Melayu*, yani "Malay Vakayinameleri" gelir.[8] Vakayinameler Singapura'nın, daha sonra Malakka'yı yönetecek hanedanın ilk merkezi olarak hikâyesini anlatır. Malakka ve Johor hükümdarlarını meşrulaştırmak için yazılmış olan bu metinler, kronolojisi belirsiz bir hanedan vakayinamesidir. Yine de Singapura'ya ilişkin anlatımları ana hatlarıyla Çin kaynaklarıyla ve arkeolojik kanıtlarla örtüşür.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Malay Vakayinameleri ve kuruluş efsanesi

Sejarah Melayu'ya göre, Büyük İskender'in soyundan geldiğini iddia eden Sang Nila Utama adlı Palembanglı bir prens Temasek adasına çıkmış, garip ve güçlü bir hayvan görmüş ve bunun bir aslan olduğu kendisine söylenmiştir. Prens bunu uğurlu bir işaret saymış, adada bir şehir kurmuş ve ona "Aslan Şehri" anlamına gelen Singapura adını vermiştir.[9] Şehir düşmeden önce Singapura'da beş hükümdarın hüküm sürdüğü anlatılır. Daha sonraki bir gelenek kuruluşu 1299 dolaylarına tarihlendirir. Bu tarih, Singapur'un uzun tarihine ilişkin resmî anlatının bir parçası hâline gelmiştir.[10]

Efsane aynı anda birkaç iddiayı dile getirir. Palembang kökeni Singapura'yı Srivijaya'nın prestijine bağlar. İskender soyu ise hanedanı, vakayinamenin yazıldığı daha geniş İslam dünyasına bağlar. Adada hiç yaşamamış bir hayvan olan aslan, sıradan bir yerleşimi takdir-i ilahi ile seçilmiş bir yere dönüştürür. Finans merkezinin tarihçisi için efsanenin en ilginç yönü, meşruiyet üzerindeki ısrarıdır. Boğaz'daki bir limanın, otoritesi tüccarlar ve komşular tarafından aynı şekilde tanınan bir hükümdara ihtiyacı vardı. Kuruluş efsanesi bu tanınmanın bir aracı olarak işlev gördü.

Vakayinameler şehrin karşı karşıya olduğu tehlikeleri yansıtan olaylara da yer verir. Bir çocuğun muz gövdelerinden bir set yapılması fikriyle püskürtülen bir kılıçbalığı saldırısını ve güç gösterileri nehir ağzındaki büyük bir taşla ilişkilendirilerek hatırlanan kuvvetli adam Badang'ı anlatırlar.[11] Tarihçiler kılıçbalığı olayını denizden gelen bir saldırının alegorisi olarak okur. Kökeni ne olursa olsun, kaynaklarda sürekli karşımıza çıkan bir temayı doğrular: Şehrin refahı denizden sürekli tehdit altındaydı.

Arkeoloji: topraktan gelen kanıtlar

On dördüncü yüzyıl şehri uzun süre yalnızca bu metinlerden biliniyordu. Bu durum pek çok tarihçinin önemli bir yerleşimin var olup olmadığından şüphe etmesine yol açıyordu. Arkeoloji bu değerlendirmeyi değiştirdi. İlk buluntular tesadüfen ortaya çıktı. 1819'da Singapur Nehri'nin ağzında ormanı temizleyen işçiler, yaklaşık elli

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

satırlık bir yazıt taşıyan büyük bir kumtaşı kaya buldu. Singapur Taşı yaklaşık 3 metre yüksekliğinde ve 3 metre genişliğindeydi. 1843'te, nehir ağzındaki geçidi açmak ve genişletmek amacıyla vekil Yerleşim Mühendisi'nin emriyle havaya uçuruldu.[12] Kurtarılan parçaların bir kısmı Kalküta'ya gönderildi, biri ise bugün Singapur'da sergilenmektedir. Hollandalı bilim insanı Hendrik Kern 1230 dolaylarında bir tarih önermiş olsa da yazıt hiçbir zaman çözülememiştir.[13]

1928'de Fort Canning Tepesi'nde çalışan işçiler, on dördüncü yüzyılın ortalarına tarihlenen birkaç altın süs eşyası buldu.[14] Doğu Cava ile ilişkilendirilen bir üslupta yapılmış bu süs eşyaları, Majapahit ile bağlantıları olan varlıklı bir seçkin zümreye işaret ediyordu. Bu buluntular, 1819'daki Malayların Bukit Larangan, yani "Yasak Tepe" adını verdiği tepenin bir zamanlar bir saraya ev sahipliği yaptığını doğruladı.

Sistematik kazılar 1984'te başladı. Amerikalı arkeolog John Miksic, Fort Canning'deki ilk kazısını 18-28 Ocak 1984 tarihleri arasında yaptı ve on dördüncü yüzyıla tarihlenen, toplam 14,31 kg ağırlığında 1.346 çanak çömlek parçası buldu.[15] Bunu 1994'te Parlamento Binası kompleksinde, 1998'de Empress Place'te, 2003'te ise Singapore Cricket Club'ın Padang alanında ve St Andrew's Katedrali'nin arazisinde yapılan kazılar izledi.[16] Elde edilen sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde, on dördüncü yüzyıl Temasek'inin Malakka Boğazı'nda arkeolojik açıdan en iyi belgelenmiş liman yerleşimi olduğu görülmektedir.[17]

Buluntular yerleşimin bir tablosunu çizmeye olanak verir. Tepede atölyeleriyle birlikte bir saray, nehrin kuzey kıyısı boyunca ise malların karaya çıkarıldığı, depolandığı ve işlendiği bir ticaret bölgesi vardı. Buluntulara Çin seramikleri hâkimdir: taş kap saklama küpleri, mavi-beyaz ve seladon türleri dahil Yuan dönemi porselenleri ve gündelik çanak çömlek. Sikkeler, cam, boncuklar ve metal eşyalar Çin, Hindistan ve takımadalarla yapılan ticarete tanıklık eder. Metal işçiliğine ilişkin izler, yerleşimin hammadde de işlediğini düşündürmektedir.[18]

Bu kitabın amaçları bakımından üç sonuç önemlidir. Birincisi, Temasek, döneminin büyük ticaret ağlarına bağlı, gerçek bir pazarı olan gerçek bir limandı. İkincisi, refahı transit ve yeniden ihracat ticaretine dayanıyordu. Bu, İngiliz yerleşiminin 1819'dan sonra üstleneceği işlevin aynısıydı. Üçüncüsü, ticareti Çin'e yönelikti. Çin malları ve büyük olasılıkla Çinli tüccarlar da yerleşimde bulunuyordu. On dördüncü yüzyıl

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

limanı bir transit ticaret limanıydı (entrepôt). Kendini aynı sözcükle tanımlayan modern şehrin soy kütüğü, bu nedenle 1819 hikâyesinin ima ettiğinden daha uzundur.

Yaygın bir yanılgı

Raffles geldiğinde Singapur'un uykulu bir balıkçı köyü olduğu ve tarihinin 1819'da başladığı sıkça söylenir. Bu ifadenin ilk yarısı adanın 1819'daki durumunu belli bir doğrulukla tanımlar: Temenggong'un yerleşimi, adanın büyük bölümü yerel deniz halklarından oluşan yaklaşık bin kişilik toplam nüfusu içinde, çoğu Malay, yaklaşık 30'u Çinli olmak üzere 150 kadar kişiden oluşuyordu.[19] İfadenin ikinci yarısı ise yanlıştır. Ada beş yüzyıl önce bölgesel önemi olan bir limandı ve İngiliz kurucular bunu biliyordu: Raffles, Singapura'ya ilişkin Malay geleneğinden haberdardı ve burayı kısmen tarihsel çağrışımları nedeniyle seçmişti.

Siyam ile Majapahit arasında bir liman

On dördüncü yüzyıl limanı iki büyük gücün arasında yaşıyordu. Kuzeyde, nüfuzlarını Malay Yarımadası boyunca güneye doğru genişleten Tay krallıkları, yarımadanın limanları üzerinde metbuluk iddia ediyordu. Güneydoğuda ise Majapahit takımadaların limanları üzerinde hak iddia ediyordu. Temasek, Wang Dayuan'ın kaydettiği gibi bir Siyam kuşatmasına direndi ve Majapahit saray şiirinde tabi bir yer olarak görünür. Hükümdarları muhtemelen her iki güçle ve Çin ile ilişkilerini sürdürüyor, ticaretlerini güvence altına alan tanınmayı, onu kârlı kılan özerklikten vazgeçmeden elde etmeye çalışıyordu.

Güçler arasındaki bu konum, Singapur tarihinin tekrar eden bir özelliğidir. Modern cumhuriyet, daha büyük devletler arasında denge kuran ve hepsiyle ilişkilerini geliştiren bir dış politika izlemiştir. Bu politika kitabın F Kısmı'nda incelenmektedir. Temasek hükümdarlarına modern anlamda bir dış politika atfetmek anakronik olur. Ancak yapısal durum karşılaştırılabilir niteliktedir: Değerli bir ticarete sahip, komşularının hoşgörüsüne ve hepsine yararlı olmasına bağımlı küçük bir liman.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Singapura'nın düşüşü

On dördüncü yüzyıl şehrinin sonu, farklı geleneklerde farklı biçimlerde anlatılır. *Sejarah Melayu*, saraydan bir kadını asılsız bir suçlama üzerine idam ettiren bir hükümdarı ve intikam almak için şehrin kapılarını işgalci bir Cava filosuna açan, kadının yüksek bir görevli olan babasını anlatır. Tomé Pires'in anlatımı dahil on altıncı yüzyıl Portekiz kaynakları ise Singapura'ya sığınan, yerel hükümdarını öldüren ve kovulmadan önce adayı birkaç yıl yöneten Palembanglı bir prensten, Parameswara'dan söz eder.[20] Hangi anlatım olaylara daha yakın olursa olsun, sonuç aynıydı. 1398 dolaylarında Singapura hükümdarı kuzeye kaçtı ve Malakka'da yeni bir yerleşim kurdu. Burada, tarihini Vakayinamelerin kaydettiği hanedanı kurdu.[21]

Arkeolojik bulgular, adadaki yerleşimin bir anda ortadan kalkmadığını düşündürmektedir. On beşinci yüzyıla ait buluntular on dördüncü yüzyıla göre daha azdır. Bu da ticaret bölgesinin yavaş yavaş gerilediğine işaret eder. Ancak saray Malakka'ya taşındı ve ticareti çeken ve koruyan siyasi otoriteyi de beraberinde götürdü. Koruma ve tanınma sunabilecek bir hükümdar olmadan ada, pazar işlevini yitirdi. Denizcilerin bildiği ve zaman zaman yerel beylerin kullandığı, rota üzerinde bir yer olarak kaldı, ama bir merkez olmaktan çıktı.

Singapura'nın düşüşü bu kitabın ilk dersini içerir. Bir limanın refahı kurumlara dayanıyordu: tanınmış bir otorite, güvenli bir pazar, öngörülebilir harçlar. Bu kurumlar da yer değiştirebiliyordu. Saray ayrıldığında ticaret de onu izledi. Coğrafya aynı kaldı, coğrafyayı servete dönüştüren kurumlar ise sarayla birlikte göç etti.

Notlar

1. *Daoyi Zhilüe* genellikle 1349'a tarihlendirilir; Wang Dayuan'ın seyahatleri 1330'larda gerçekleşmiştir. Bkz. Wikipedia, "Daoyi Zhilüe" ve "Wang Dayuan" (erişim tarihi: Eylül 2026) ve *Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft* 169 (2019) içindeki tartışma, "Deconstructing Banzu and Longyamen: The Daoyi zhilüe (1349) in the New Early History of Singapore". ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

2. Wikipedia, "Temasek" (erişim tarihi: Eylül 2026), Wang Dayuan'dan alıntıyla: "Longyamen is intersected with two mountains belonging to the Temasek natives, akin to a dragon teeth-like formation, with a water channel running through the middle." ↩
3. Wikipedia, "Temasek" (erişim tarihi: Eylül 2026), Wang Dayuan'dan, "with two to three hundred perahus" saldıran Longyamen korsanlarına ve "wear their hair short, with turban of gold-brocaded satin, and red-coloured clothing" şeklinde tasvir edilen Banzu sakinlerine ilişkin alıntıyla. ↩
4. Banzu'nun Fort Canning Tepesi ile, Longyamen'in Keppel Limanı'ndaki geçitle özdeşleştirilmesi yaygın olarak kabul görmekle birlikte tartışmasız değildir; bkz. yukarıda anılan *Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft* 169 (2019) makalesi ve Wikipedia, "Long Ya Men" ve "Ban Zu" (erişim tarihi: Eylül 2026). ↩
5. Wikipedia, "Temasek" (erişim tarihi: Eylül 2026), Wang Dayuan'ı özetleyerek: laka ağacı ve kalay yerel olarak üretiliyordu ve yerliler Quanzhou'dan gelen Çinlilerle ticaret yapıyordu. ↩
6. Wikipedia, "Temasek" (erişim tarihi: Eylül 2026): Wang, "the city successfully resisted the attack for a month" diye bildirmiştir. ↩
7. Wikipedia, "Temasek" (erişim tarihi: Eylül 2026): 1365'te yazılan *Nagarakretagama* "listed Tumasik as a vassal of the Majapahit". ↩
8. *Sejarah Melayu*'nun tarihlendirilmesi ve nüshaları için bkz. C.C. Brown (çev.), *Sejarah Melayu or Malay Annals*, Kuala Lumpur, Oxford University Press, 1970 (1952 baskısının yeni basımı), giriş; günümüze ulaşan metnin temeli olarak genellikle 1612 nüshası kabul edilir. ↩
9. C.C. Brown (çev.), *Sejarah Melayu or Malay Annals*, 3. bölüm, Sang Nila Utama'nın gelişi ve Singapura'nın adlandırılması hakkında; Vakayinameler hükümdarı İskender Zülkarneyn'in (Büyük İskender) soyundan biri olarak sunar. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

10. Kwa Chong Guan, "Remembering John Norman Miksic", *BiblioAsia*, c. 21, sayı 4, Ocak 2026, Singapura'yı 1299 dolaylarında kuran efsanevi prensin yönetim merkezi hakkında. ↩
11. C.C. Brown (çev.), *Sejarah Melayu or Malay Annals*, kılıçbalığı saldırısı ve Badang hakkında; Badang ile Singapur Taşı arasındaki bağlantı daha sonraki bir halk çağrışımıdır. ↩
12. National Library Board Singapore, Infopedia, "Singapore Stone" (Haziran 1819'da Rocky Point'te bulunuşu, yaklaşık 3 m'ye 3 m boyutları, yaklaşık 50 satırlık yazıt, 1843'te vekil Yerleşim Mühendisi Yüzbaşı Stevenson'ın emriyle tahrip edilmesi). ↩
13. National Library Board Singapore, Infopedia, "Singapore Stone": Yarbay James Low tarafından kurtarılan parçalar, bunlardan ikisinin Kalküta'daki Royal Asiatic Society müzesine gönderilmesi, Singapur'da sergilenen kalıntı ve Kern'in önerdiği 1230 dolaylarındaki tarih. ↩
14. Wikipedia, "Temasek" (erişim tarihi: Eylül 2026): 1928'de Fort Canning Tepesi'nde "several pieces of gold ornaments dating to the mid-14th century were discovered". ↩
15. Kwa Chong Guan, "Remembering John Norman Miksic", *BiblioAsia*, c. 21, sayı 4, Ocak 2026 (18-28 Ocak 1984 tarihleri arasındaki ilk Fort Canning kazısı, on dördüncü yüzyıla tarihlenen, 14,31 kg ağırlığında 1.346 çanak çömlek parçası). ↩
16. Kwa Chong Guan, "Remembering John Norman Miksic", *BiblioAsia*, c. 21, sayı 4, Ocak 2026 (Parlamento Binası kompleksi 1994, Empress Place 1998, Singapore Cricket Club'ın Padang alanı 2003, St Andrew's Katedrali 2003). ↩
17. Kwa Chong Guan, "Remembering John Norman Miksic", *BiblioAsia*, c. 21, sayı 4, Ocak 2026; sonuçlar, 2018'de ilk Singapore History Prize ödülünü kazanan John N. Miksic, *Singapore and the Silk Road of the Sea, 1300–1800*, Singapur, NUS Press, 2013 adlı eserde ortaya konmuştur. ↩
18. Arkeolojik tablonun özeti John N. Miksic, *Singapore and the Silk Road of the Sea, 1300–1800*, Singapur, NUS Press, 2013'ten alınmıştır. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

19. Wikipedia, “Founding years of modern Singapore” (erişim tarihi: Eylül 2026), Temenggong’un yaklaşık 150 kişilik, “most of them Malays, with around 30 Chinese” yerleşimi ve “around a thousand” kişilik toplam nüfus hakkında. ↩
20. Wikipedia, “Temasek” (erişim tarihi: Eylül 2026): Portekiz kaynakları, Parameswara’nın Malakka’ya taşınmak zorunda kalmadan önce “ruled Singapura for five years” olduğunu belirtir. ↩
21. Wikipedia, “Malacca Sultanate” (erişim tarihi: Eylül 2026): Parameswara, 1398’de Singapur’un düşüşünün ardından 1400 dolaylarında Malakka’yı kurmuştur. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.